



I GRÅSONEN

- HYBRID KRIGFØRING MOT NORGE

Åse Gilje Østensen
Førsteamanuensis, Forvarets Høgskole/
Sjøkrigsskolen
aostensen@mil.no
UiB 30.01.2026

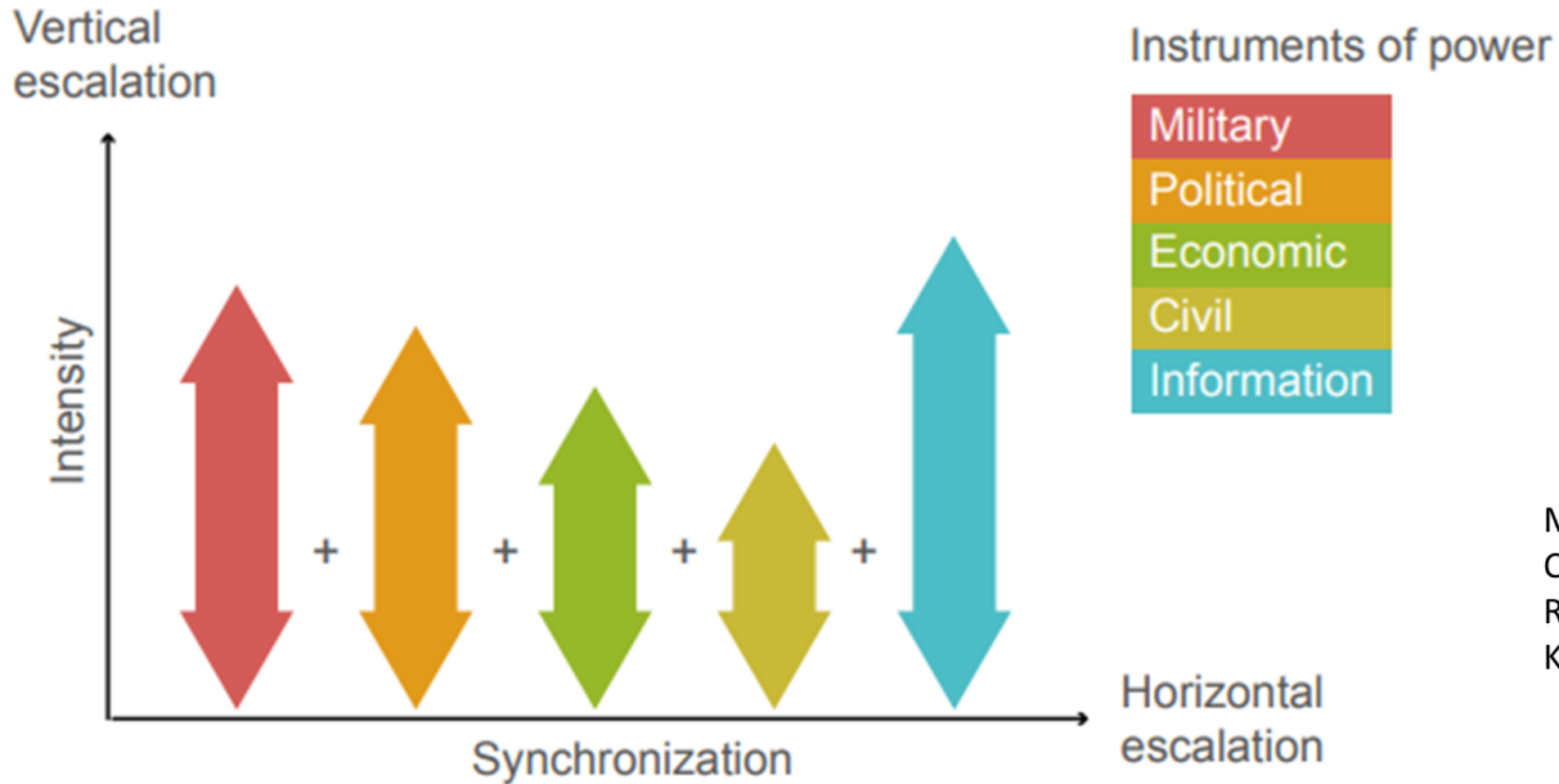




DET OFFISIELLE NORGE

Refererer nå oftest til «**sammensatte trusler**»

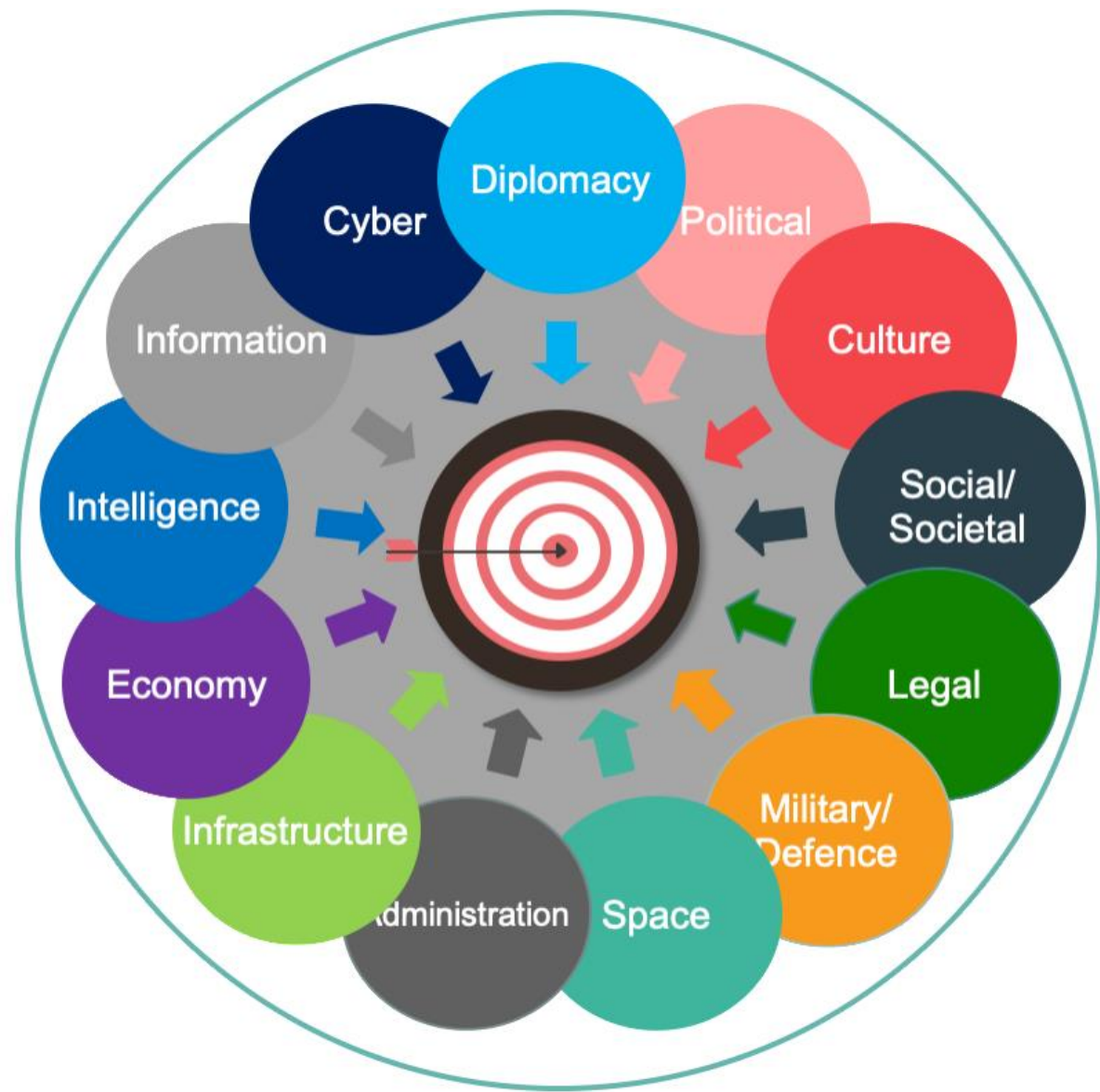
(...) når virkemidlene settes sammen og koordineres slik at de understøtter og forsterker hverandre med hensikt om å ramme en annen stats sikkerhet (NSM 2023, 12).



MCDC og
Cullen and
Reichborn-
Kjennerud 2017

Figure 1.2 – The synchronized vertical and horizontal escalation characteristic to hybrid warfare

Domener det
kan angripes i





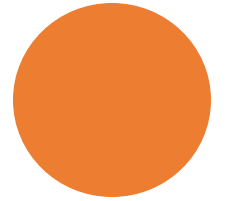
HVORFOR ER NORSKEKYSTEN INTERESSANT FOR RUSSLAND?

- Nærmeste nabo til Russisk andreslagsevne
- Gamle forsvarskonsept for Kola er ikke realistiske i dag
- Norskekysten blir da strategisk viktig
- Sikre egen bruk i tilfelle krig
- Hindre at Nordflåten stenges inne
- Hindre amerikansk bruk i tilfelle krig
- Nyttig mtp sabotasje og signalering til Vesten generelt, Europa spesielt.



HVORFOR ER NORGE UTSATT?

- Ressurser
- Kinesisk inntog og ambisjoner i Arktis
- Svalbard – strategisk plassert
- USA og NATO kan være villige til å konfrontere Russland i nord





HVORFOR?

- Russisk strategisk kultur er ikke omskiftelig og preges av tanken om forkjøpskrig
«If you are going to have to fight, throw the first punch»
- Utkjemp den kampen du har størst sjanse til å vinne
- Mål: Svekke motstanderen uten å gå til åpen konflikt, **eller** svekke fienden før krigen begynner

I og mellom demokratier: Skap splid!



HYBRID AKTIVITET KAN HA TIL HENSIKT Å:

- Vise nærvær og kapabilitet for å avskrekke
- Sende signaler
- Kartlegge og rekognosere (hva er mulig - hvor, når)
- Forberede operasjonsområdet
- Teste (utstyr, taktikk, oss, handlingsrom)
- Skape foranledning for handling (falsk-flagg operasjoner)
- Gjennomføre operasjoner

Oppdaget at viktig kabel var kuttet av – mistenker sabotasje på stor sikkerhetstest

Allerede før verdens største jammetest åpnet på Andøya, oppdaget forskere fra Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) at en viktig kabel var blitt kuttet.



[Susanne Skjåstad Lysvold](#)
Journalist

[Andreas Budalen](#)
Journalist

Publisert 13. sep. 2024 kl. 10:59

! Artikkelen er mer enn ett år gammel.



RUSSLAND

Krig – Fred

Offentlig – Privat

Militær – Sivil



Disse skillene gir liten mening
når en forsøker å forstå russisk
modus operandi



«Whole-of-society»-tilnærming
til å utkjempe krig og konflikt?

AKTØRER SOM TROLIG BRUKES I HYBRID KRIGFØRING

FSB Tier 1 Spetsnaz

SVR Tier 1 Spetsnaz

FSB: ikke-tier 1 Spetsnaz

MOD Tier 1 Spetsnaz (underlagt KSSO)

GRU

Oligarker og deres ressurser

Private militære selskap

Den ortodokse kirken

Nasjonalistiske grupper

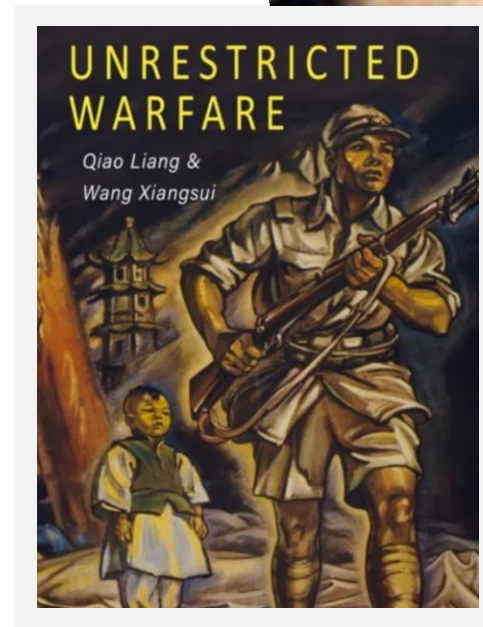
GONGOS (governmentally organized NGOs)

PLUSS andre nyttige sivile:

- De som legitimt ofte krysser grenser («lovlig reisende»)
- Forretningsfolk med forbindelser
- Diplomater
- Akademikere
- Kriminelle
- Cyber-aktører
- Andre med lokal kjennskap til geografi, terreng, politikk, kultur, det menneskelige terreng, «pattern of life» etc.

KINA

- Konsept bestående av:
 - Psychological Warfare
 - Public Opinion Warfare
 - Legal Warfare
- Krig må utkjempes i alle domener, ikke kun det militære
- Én stor kampanje, mange aktører, mange arenaer, mange virkemidler



HVA KAN VI – ALTSÅ TOTALFORSVARET GJØRE?

Øke beredskapen – sivilt og militært, særlig sivilt

En reell trussel:



Redusere mulighetsrommet!



